

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ
AUTOMOTIVE MANUFACTURERS ASSOCIATION

AB SÜRECİNDE ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇ YÖNETİMİNDE ÜRETİCİ SORUMLULUĞU

Hülya Özbudun
OSD Teknik Koordinatörü

19 Nisan 2011
ANTALYA

- Ulaşım

Bir yerden bir yere gidiş geliş

- Nasıl?

Yaya olarak

Karayolunda kullanılan motorlu motorsuz taşıtlar

😊 Bisiklet, çekçek

😊 At arabası

😊 Otomobil, otobüs, minibüs, tramvay...

Demiryolu Ulaşım Araçları

Havayolu Ulaşım Araçları

Denizyolu Ulaşım araçları

Hibrit e-bisiklet

Yeşil Ulaşım

Çevresel Sürdürülebilirliği Sağlayan Ulaşım

Çevresel etkileri azaltmak; hava kirliliği, enerji tüketimi, gürültü

Yüksek düzeyde erişilebilirlik; yeterli altyapı ve akıcı trafik

Yeşil Ulaşım

Yerel değerleri korumak;

Tarihi, kültürel, biyolojik değerler, arazi kullanımı

Türkiye'de Otomotiv Sanayii

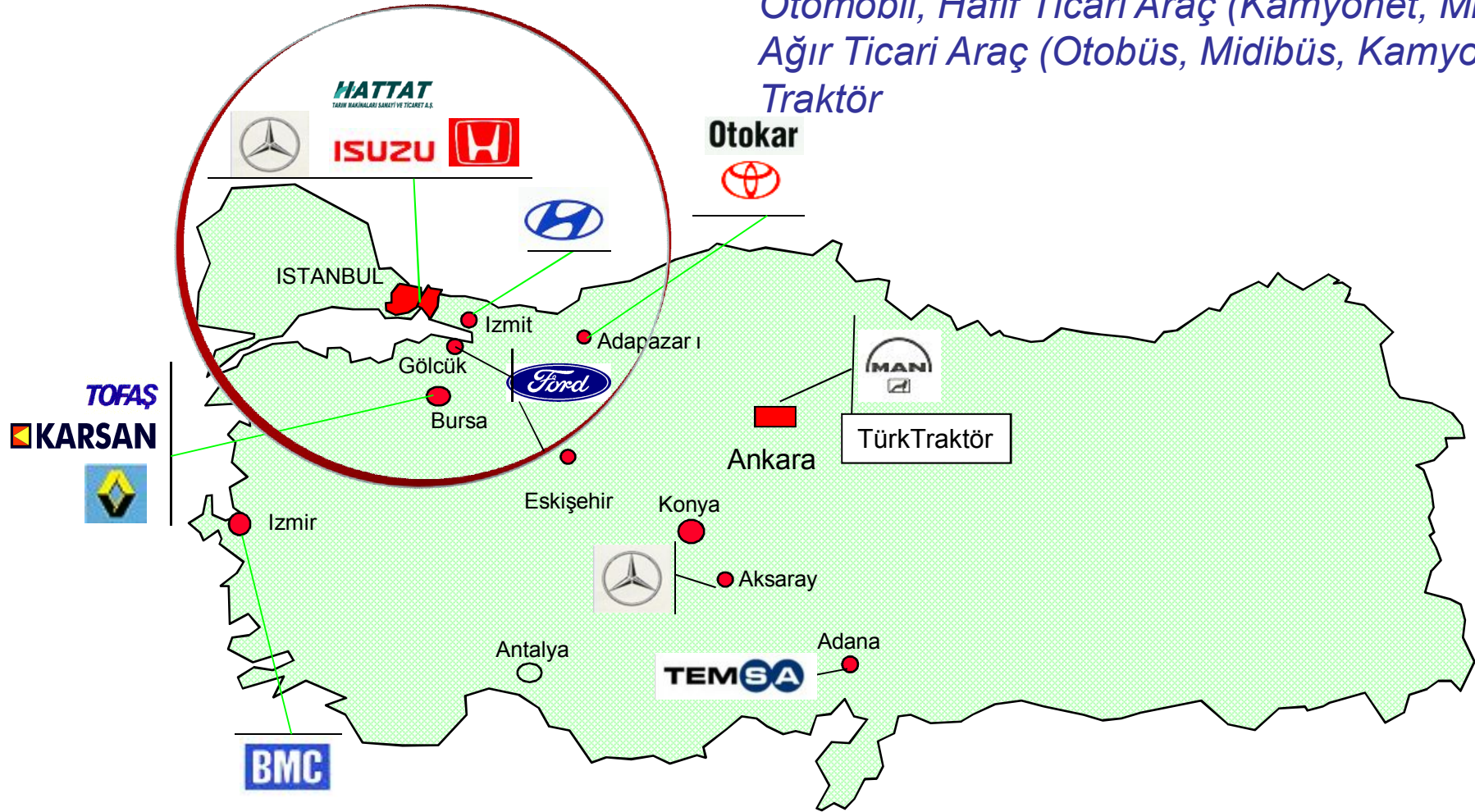
Üye Firma Sayısı : 15 Şirket (17 Fabrika)

Üretim Tipleri:

Otomobil, Hafif Ticari Araç (Kamyonet, Minibüs)

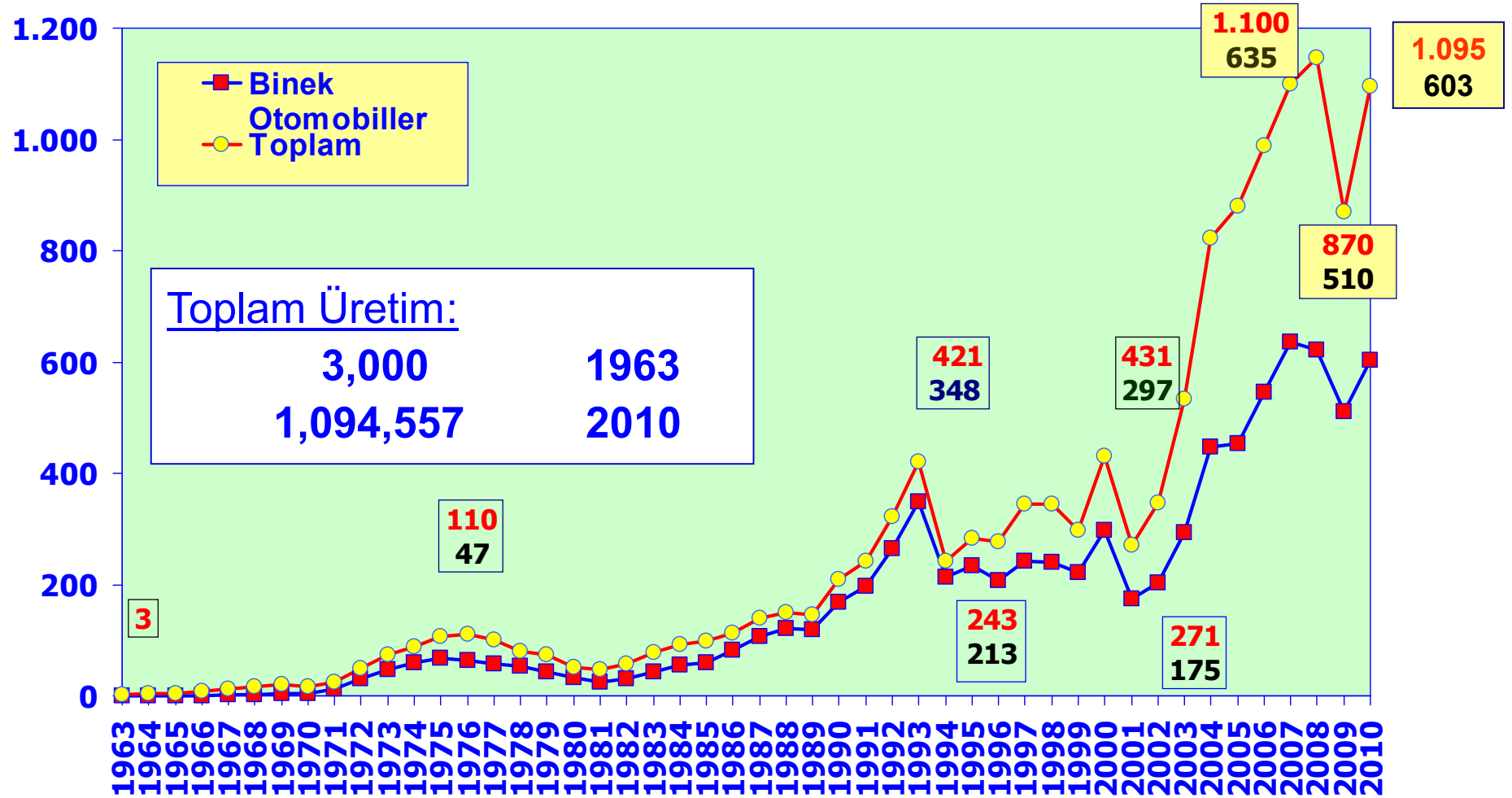
Ağır Ticari Araç (Otobüs, Midibüs, Kamyon)

Traktör

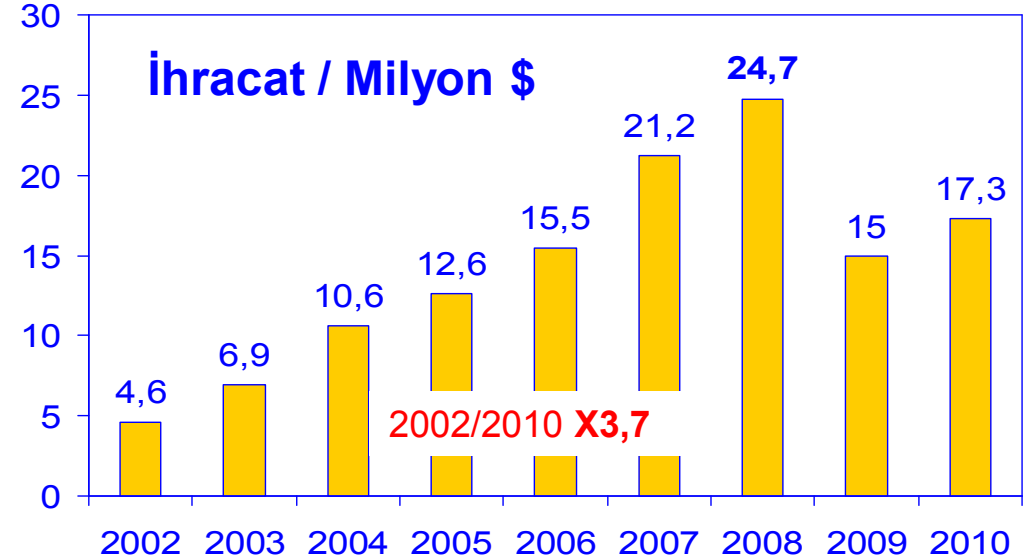
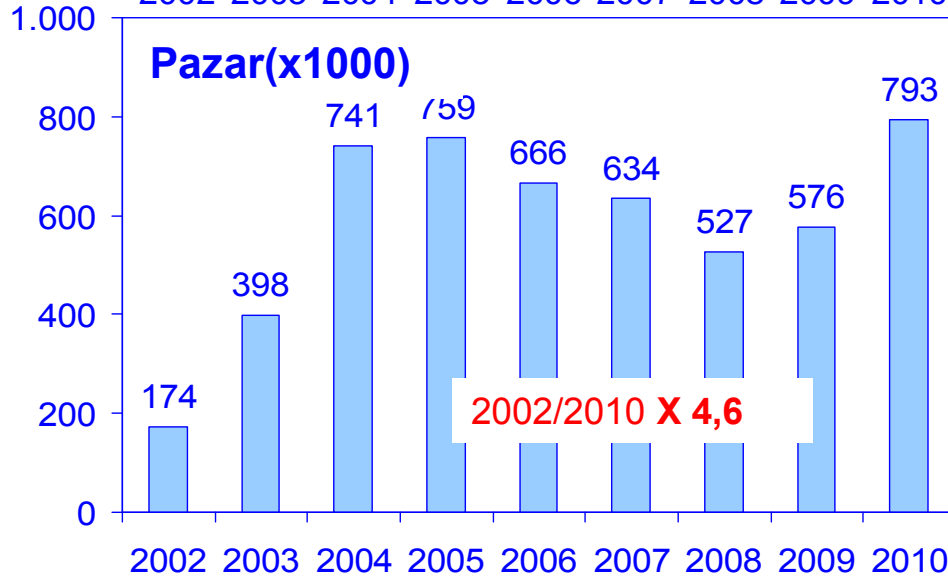
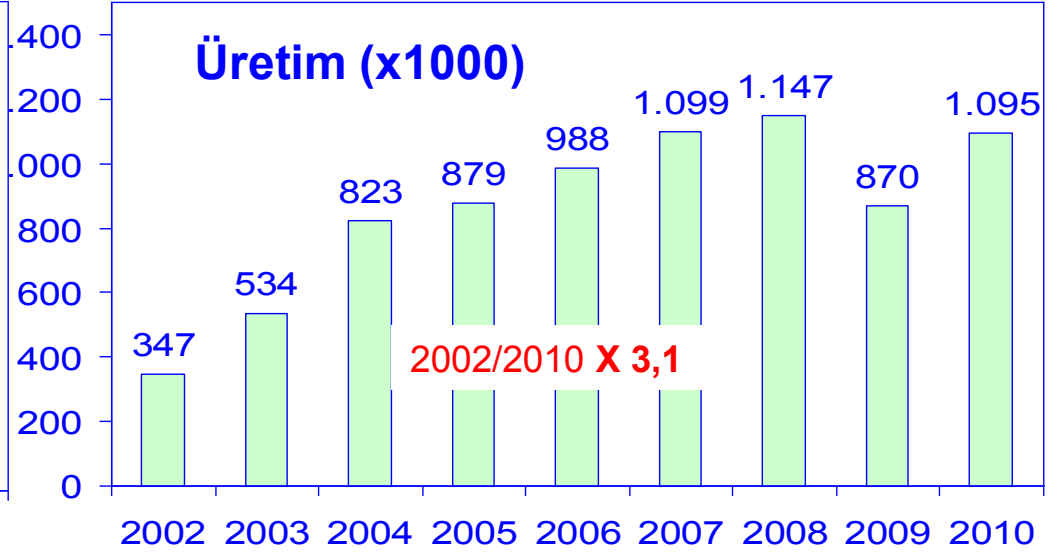
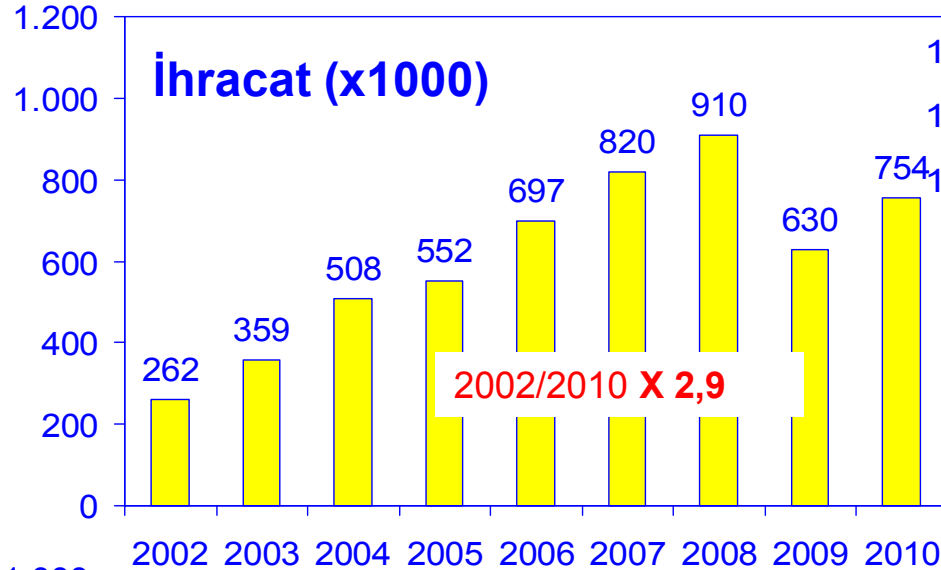

Üretimin ve Tedariğin % 85'i Marmara Bölgesindedir

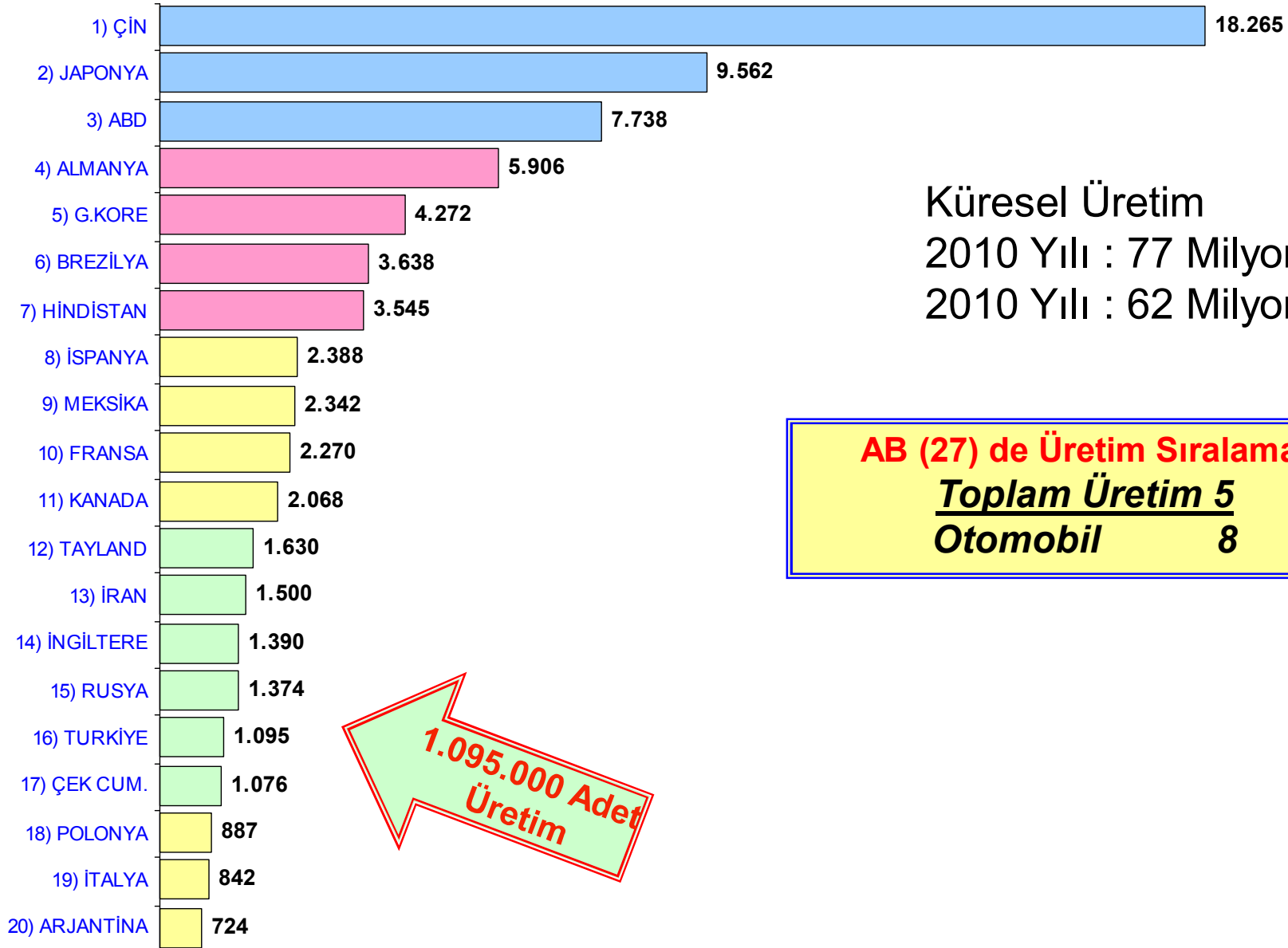
Türkiye'de Araç Üretiminin Tarihçesi (x1.000)

2002-2010 Yıllarında Üretim, Pazar, İhracat

2010 Yılı Küresel Üretim (x Milyon)

Küresel Üretim
2010 Yılı : 77 Milyon
2010 Yılı : 62 Milyon

AB (27) de Üretim Sıralaması

Toplam Üretim 5

Otomobil 8

**1.095.000 Adet
Üretim**

Çevre ve Sanayimiz

I. Otomotiv Sanayinde Üretimin Çevre Etkileri

Emisyonlar, Sıvı Atıklar, Katı Atıklar

II. Motorlu Taşıt Araçlarının Ömrü Boyunca Çevre Etkileri

Egzoz Emisyonu, CO₂ Emisyonu, Gürültü Emisyonu ve Servis Atıkları

III. Ömrünü Tamamlamış Araçların Çevre Etkisi (ÖTA)

Hurda Araçlar Atık Yönetimi

Üretim ve Ürünlerimizin Çevre Etkisinin
“Etkili Atık Yönetimi” ile En Aza İndirilmesi
Sanayimizin Bir Sorumluluğudur

III. Ömrünü Tamamlamış Araçların Çevre Etkisi (ÖTA)

Hurda Araçlar Atık Yönetimi

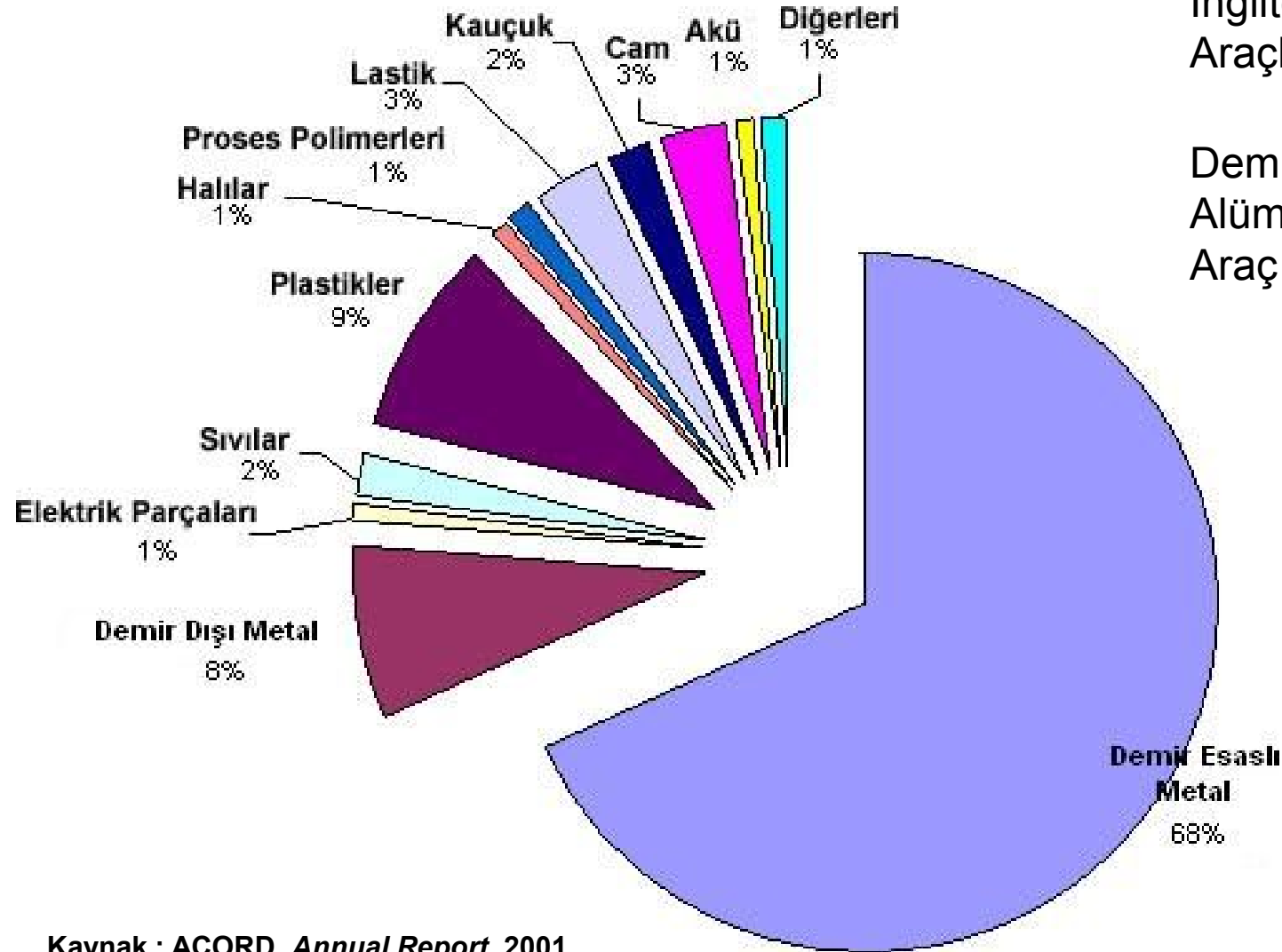
Ömrünü Tamamlamış Araçlar

- *Ömrünü Tamamlamış Araçlar (ÖTA)/ELV (End of Life Vehicle)*
Her Yıl:
 - ✓ **AB'nde 8-9 Milyon Ton**
 - ✓ **ABD'nde 15 Milyon Ton Atık Oluşturmaktadır.**
- Bu Araçları Atık Olarak Değerlendiren AB, Çevre Sağlığını Korumaya Yönelik Bir Direktif (2000/53/EC) Hazırlamıştır.
- Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik 30.12.2009 Tarih ve 27448 Sayılı Resmi Gazete'de Yayınlanmıştır.

Araçlarda Malzeme Analizi (Ağırlıkça)

İngiltere’de 1998 Model Yılı
Araçlar İçin Malzeme Analizi

Demir İçeriği Gittikçe Düşüyor,
Alüminyum Kullanımı Artıyor,
Araç Ağırlığı Azalıyor

Kaynak : ACORD, *Annual Report*, 2001

ÖTA Yönetmeliği Kapsamındaki Araçlar

- **M1 Kategorisi Araçlar**
(Sürücü Dışında En Fazla 8 Kişilik Oturma Yeri Olan, Yolcu Taşımaya Yönelik Motorlu Araçlar)
- **N1 Kategorisi Araçlar**
(AYA 3.500 Kg Kadar Olan Hafif Kamyonetler)
- **Üç Tekerlekli Motorlu Araçlar**
(MOTOY Kapsamında Yer Alan, Üç Tekerlekli Motosiklet Haricindeki Diğer Üç Tekerlekli Araçtır)
- Yukarıdaki Araçlara Ait Tüm Yedek Parçalar Ve İlaveler

Türkiye Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi Ve Eylem Planı (14.04.2011)

2011 – 2014

❖ **Hedef 4: Hukuki ve idari düzenlemeleri iyileştirmek**

- Ömrünü tamamlamış araçların hurdaya ayrılarak bertarafı için gerekli hukuki düzenlemelerin oluşturulması ve hurda işletmelerinin teşvik edilmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır
- Araçlarda geri dönüştürülmüş malzeme kullanımı artırılacak ve yeni araç tasarımlarında yeniden kullanım ve geri dönüşüm oranlarına ilişkin esaslar belirlenecektir.

EGM ve TÜİK Verilerine Göre Hurdaya Ayrılan Araçlar

YILLAR	OTOMOBİL	KAMYONET	PARK TOPLAM	HURDA OTOMOBİL EGM	HURDA KAMYONET EGM	HURDA TOPLAM EGM	YILLIK HURDA ORANI EGM (binde)	HURDA OTOMOBİL TÜİK	HURDA KAMYONET TÜİK	HURDA TOPLAM TÜİK
2006	6.140.992	1.695.624	7.836.616	7.734	4.646	12.380	1,58	28.295	9.257	37.552
2007	6.472.156	1.890.459	8.362.615	8.724	4.934	13.658	3,67	22.331	8.347	30.678
2008	6.796.629	2.066.007	8.862.636	12.508	7.800	20.308	4,5	28.695	10.820	39.515

ÖTA Yönetmeliği Kapsamında Sorumluluk

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- e) **Ekonomik operatör:** Araçların ve bunların parça ve malzemelerinin üretici, dağıtıcı ve ithalatçıları ile ömrünü tamamlamış araçların toplama, sökme, kesme, parçalama, geri kazanma, geri dönüştürme işlemlerinden herhangi birini yapanları
- p) **Üretici:** Aracı üreten veya ticari amaçla ithal eden gerçek ve tüzel kişileri

Ekonomik operatörlerin yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Ekonomik operatörler;

- a) Tehlikeli madde kullanım yasaklarına uymakla,
- b) Gerekli kodlama, rapor verme, lisans ve tip onayı yükümlülüklerini yerine getirmekle,
- c) ÖTA toplama sistemini kurmak veya bir toplama sistemi içinde yer almakla,
- ç) Toplanan ÖTA'ların işlenmesini, yeniden kullanımını, geri kazanımını ve geri dönüşümünü belirlenen oranlarda yapmak veya yaptırmakla, yükümlüdür.

Tehlikeli Maddelerin Kullanımının Yasaklanması ve İşaretlenmesi

Tehlikeli maddelerin kullanımının yasaklanması

MADDE 10 – (1) Geri dönüşümü kolaylaştırmak, tehlikeli maddelerin çevreye yayılmasını önlemek ve bertaraf edilecek tehlikeli atık miktarını azaltmak amacıyla araçlarda tehlikeli madde kullanımı sınırlandırılır ve ileriye dönük tasarımlarda tehlikeli madde kullanımı asgari düzeye indirilir.

(2) Piyasaya sürülen araçlar ile bunlara ait malzeme ve parçalarda Ek-2’de listelenmiş muafiyetler haricinde **kurşun, civa, kadmiyum, artı altı değerlikli krom kullanılması yasaktır.**

Tehlikeli maddelerin işaretlenmesi

MADDE 11 – (1) Ek 2’de yer alan parça ve malzemeler 10 uncu maddede belirtilen yasaklamadan muaftır. Ek 2’de işaretlenmiş olan parça ve malzemeler etiketlenerek tanınır hale getirilir ve bunların araç üzerindeki yerleri söküm bilgisinde gösterilir **(ÖTA 21.12.2010)**

Zehirli ve Tehlikeli Maddeler

TEHLİKELİ MADDELER

SIVILAR

- Araç Yağları
- Yakıt
- Diğer sıvılar

KATILAR

- Ağır Metal içeren parçalar
 Pb , Hg , Cd , Cr^{+6}
- Asbest (Conta ve Balata)
- PV (Polivinil içeren plastikler)

Ömrünü Tamamlamış Araçların Toplanması

MADDE 12 – (1) Ekonomik operatörler, ömrünü tamamlamış araçlar ile araçların bakım ve onarımından kaynaklanan yedek parçaların toplanmasını sağlamak amacıyla araç teslim yerlerini ve geçici depolama alanlarını kurarlar.

(2) ÖTA teslim yerleri araç yoğunluğuna bağlı olarak yeterli sayıda ve araç sahibinin kolaylıkla ulaşabileceği mesafelerde tesis edilir. ÖTA teslim yeri bulunmayan veya yetersiz olan illerde bu yerler araç üreticileri tarafından oluşturulur. Bu yerler için Ek-1’de yer alan şartlar aranmaz. Teslim yerinde on adetten fazla araç bekletilemez ve bekletme süresi altmış günü geçemez. Ekonomik operatörler teslim yerlerini ilgililerin kolaylıkla erişebileceği şekilde duyurur.

(3) Üreticiler, negatif piyasa değeri olan ömrünü tamamlamış araçları araç sahibinden bir bedel talep etmeden teslim alır.

(4) Üçüncü fıkrada yer alan bedelsiz geri alma zorunluluğu aşağıdaki nedenlerle ortadan kalkar;

a) Mevcut aracın, Karayolları Trafik Kanununa göre tescil işleminin yapılmamış olması,

b) Aracın; şanzıman, diferansiyel, katalizatör, motor, elektronik kontrol üniteleri, lastik, üstyapı gibi önemli parçalarının bulunmaması,

c) Araca ait olmayan atık veya hurda malzemenin bulunması,

ç) Aracın bu Yönetmeliğin kapsamı dışındaki bir araç sınıfına dönüştürülmesi.

Araç Teslimi, Araç Kayıttan Düşme Ve Bertaraf Formu

MADDE 13 – (1) Aracın; araç sahibince araç teslim yeri, lisanslı işleme tesisleri ya da lisanslı geçici depolama alanlarına teslimi sırasında aşağıdaki belgeler ibraz edilir;

a) Kayıtlarında haciz, rehin, tedbir gibi şerhlerin bulunmadığına dair trafik tescil kuruluşlarından alınmış belge,

b) Trafikten çekilmiş araçlar hariç, ilgili vergi dairesinden alınmış, motorlu araçlar vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı, gecikme faizi, vergi cezası, trafik idari para cezası, geçiş ücreti ve idari para cezası borcu bulunmadığına dair ilişik kesme belgesi.

(2) Ömrünü tamamlamış araçların trafik kaydının silindiğinin ve çevreyle uyumlu olarak bertaraf edildiğinin belgelenebilmesi için, Ek-3'te örneği yer alan “Araç Kayıttan Düşme ve Bertaraf Formu” kullanılır. Bu form, seri numaraları Bakanlıktan alınmak suretiyle ekonomik operatörler tarafından bastırılır ve araç teslim yerleri ile lisanslı geçici depolama alanları tarafından araç sahibine bir bedel alınmadan verilir.

(3) Araç kayıttan düşme ve bertaraf formu beyaz, pembe, yeşil ve mavi renkler olmak üzere dört nüshadan oluşur ve aşağıdaki şekilde kullanılır;

Araç Teslimi, Araç Kayıttan Düşme Ve Bertaraf Formu

a) Formun (A) kısmı aracı teslim alan tarafından doldurulur.

b) Formun (B) kısmı araç sahibi tarafından doldurulur.

c) Araç, araç sahibinin müracaatı üzerine Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 39 uncu maddesi hükümlerine uygun olarak hurdaya ayrılır. Hurdaya ayırma işlemi sırasında “Araç Kayıttan Düşme ve Bertaraf Formu”nun ibrazı zorunludur. Hurdaya ayırma işlemi tamamlandıktan sonra formun (C) kısmı onaylanır. Onaylanan formun pembe nüshası işlemi yapan trafik tescil kuruluşunda kalır, beyaz, yeşil ve mavi nüshalar araç sahibine teslim edilir.

(4) Beyaz nüsha ile birlikte aracın hurdaya ayrıldığına ilişkin araç tescil belgesi araç sahibinde kalır. Mavi ve yeşil nüsha aracı teslim alana verilir. Yeşil nüsha geçici depolama alanında kalır. Mavi nüsha araç ile birlikte işleme tesisine gönderilir. Mavi nüshalar işleme tesisince 20 nci maddede belirtilen belgelerle birlikte yıl sonunda toplu halde Bakanlığa gönderilir.

(5) Geçici depolama ve işleme tesisleri tarafından yeniden kullanım amacıyla satışa sunulacak ön ve arka kapılar, bagaj kapağı, motor kaputu, torpido ve iç göstergelerin bulunduğu konsül, motor bloğu, diferansiyel, tavan sacı, patlamamış hava yastıkları, vites kutusu, ön ve arka tamponlar Bakanlığın veri sistemi doğrultusunda barkodlanır. (ÖTA 21.12.2010)

Yeniden Kullanım-Geri Kazanım Ve Yeniden Kullanım-Geri Dönüşüm Oranları

MADDE 16 – (1) Ömrünü tamamlamış araçlardan çıkarılan parçalar, araç güvenliği ve çevre standartlarını karşılamaları durumunda yeniden kullanılır. Yeniden kullanılamayan parçalar çevresel açıdan uygunsa geri dönüştürülür veya geri kazanılır. Bu faaliyetler hava emisyonları, gürültü kontrolü gibi çevresel gerekliliklere uygun olarak yapılır. Bu amaçla aşağıdaki esaslara ekonomik operatörlerce uyulur;

a) Ömrünü tamamlamış araçlarda yeniden kullanım ve geri kazanım oranları ortalama araç ağırlığının **en az % 85'i**; yeniden kullanım ve geri dönüşüm oranları ise ortalama araç ağırlığının **en az % 80'i** olmalıdır.

b) **1/1/1980** tarihinden önce üretilmiş olan araçlarda yeniden kullanım-geri kazanım oranı ortalama araç ağırlığının **%75'inden**, yeniden kullanım-geri dönüşüm oranı ise ortalama araç ağırlığının **%70'inden az olamaz**.

c) **1/1/2020** tarihinden itibaren ömrünü tamamlamış araçlarda yeniden kullanım-geri kazanım oranları ortalama araç ağırlığının **en az % 95'ine**; yeniden kullanım-geri dönüşüm oranları ise ortalama araç ağırlığının **en az % 85'ine** çıkarılır.

Tip Onayının Alınması

MADDE 17 – (1) Yeni araç tasarımlarında; yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım oranlarına ilişkin esaslar Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenir. Bu esaslara dayalı olarak üreticiler Sanayi ve Ticaret Bakanlığından tip onayı alırlar.
(2005/64/AT)

(2) Münferit tip onaylarının 28/11/2008 tarihli ve 27068 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik kapsamında alınması zorunludur.

Malzeme Kodlama Standartları Ve Söküm Bilgisinin Hazırlanması

MADDE 18 – (1) Geri kazanıma ve yeniden kullanıma uygun malzemelerin kolay ayırt edilebilmesi için belirtilen standartlara göre araç parça ve malzeme tedarikçileri tarafından kodlama yapılır. Bu amaçla;

- a) Araçlardaki 100 gramdan daha ağır olan plastik malzemeler için, TS EN ISO 1043-1, TS EN ISO 1043-2 ve TS EN ISO 11469 standartları,
- b) Araçlardaki 200 gramdan daha ağır olan kauçuk malzemeler için, TS 1531 ISO 1629 standardı uygulanır.

(2) İşleme tesisleri tarafından 16 ncı maddede belirtilen oranlara ulaşılabilmesi için üreticiler, tip onayı aldıkları her tip yeni aracın söküm bilgisini aracın piyasaya sürülmesinden en geç altı ay içerisinde işleme tesislerine sağlar. Söküm bilgisinde plastik, kauçuk gibi farklı türdeki parça ve malzemeler ile tehlikeli maddelerin araçtaki yerleri açık olarak belirtilir. **(ÖTA 21.12.2010)**

(3) Ticari ve endüstriyel sırlar saklı kalmak kaydıyla parça üreticileri, yeniden kullanılabilir parçaların sökümü, depolanması ve teste tabi tutulması ile ilgili yeterli bilgiyi geçici depolama alanlarının ve işleme tesislerinin talep etmesi halinde vermekle yükümlüdür.

Bilgilendirme ve Rapor Verme Yükümlülüğü

Bilgilendirme

MADDE 19 – (1) Araç ve parça üreticileri; geri kazanım ve geri dönüşüm açısından araç tasarım bilgileri ile ömrünü tamamlamış araçların çevreyle uyumlu arındırma ve söküm bilgilerini el kitapçığı olarak veya elektronik ortamda ulaşılabilecek şekilde yayımlarlar
(ÖTA 21.12.2010)

Rapor verme yükümlülüğü

MADDE 20 – (1) Ekonomik operatörler 16 ncı madde kapsamında yeniden kullanım-geri kazanım ve yeniden kullanım-geri dönüşüm oranlarına ilişkin Ek-4’te yer alan tabloları her yıl şubat ayı sonuna kadar Bakanlığa göndermekle yükümlüdür.

(2) Üreticiler, yıllık olarak iç piyasaya sürülen, ihraç ve ithal edilen miktarlar ile 8 inci maddedeki yükümlülüklerine ilişkin faaliyetlerini içeren bir raporu her yıl şubat ayı sonuna kadar Bakanlığa verir.

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ
AUTOMOTIVE MANUFACTURERS ASSOCIATION

İlgilerinize teşekkürler...

<http://www.osd.org.tr>
osd@osd.org.tr

